

kor egy év alatt termeltek meg, azt ma kevesebb mint egy hét alatt állítják elő. A háború előtti időben az ipar néhány nagyobb központban koncentrálódott, míg ma arányosan eloszlik az ország egész területén. Az ipar fejlesztésével egyidejűleg a mezőgazdaság is megfelelő fejlődésen ment át. Amíg a háború előtt átlagban évi 8 millió tonna gabonát termelt, az utóbbi években 20 millió tonna feletti rekord termést ért el. Az ipar és a mezőgazdaság fejlesztése hozzájárult az anyagi és szellemi jólét megteremtéséhez és a gazdasági függetlenség eléréséhez. Az életszínvonal jellemzésére csupán egy adatot emelünk ki, és pedíg azt a tényt, hogy ma az ország lakosságának több mint 70 százaléka új lakásban lakik!

Az elmúlt négy évtized fejlődésében kiemelkedő jelentőségű a legutolsó tizenkilenc év, amióta országunk élén Nicolae Ceaușescu államelnök áll. Vezetése alatt hazánk újabb és újabb sikereket ért el az ipar és mezőgazdaság fejlesztése és az életszínvonal emelése terén, valamint a bel- és külpolitikában, a békevédelem és leszerelés terén. Államelnökünknek köszönhető, hogy Románia tekintélye a nemzetközi életben rendkívüli mértékben megnőtt.

Felszabadulásunk 40-ik évfordulóján meg kell említenünk, hogy az Alkotmány teljes egyenjogúságot biztosít minden állampolgár részére nemzeti különbség nélkül; biztosítja a lelkiismereti és vallásszabadságot. Az Unitárius Egyház hívei és lelkészei, egyházi és világi vezetői fenntartás nélkül támogatták és támogatják a háború utáni megújuló haza építését, és cselekvően részt vesznek országunk szebb és jobb jövőjéért kezdeményezett minden tevékenységben. A békéért folytatott kitartó küzdelem az a terület, melyen országunk által kezdeményezett lépések teljes mértékben összekapcsolódnak egyházunk békeakaratóival, és amelyen az elmúlt negyven évben egyházunk sajátos lehetőségeit figyelembe véve, kiváló eredményeket értünk el.

ÉVFORDULÓ KÖSZÖNTÉSE

Hazánk társadalmi és nemzeti felszabadító forradalmának 40. évfordulója küszöbén egyházköreinkben ünnepi gyűlést rendeztek, hogy megemlékezzenek a mai társadalmunk hajnalán történt eseményekről, és az azóta eltelt négy évtized küzdelmes építő szolgálatáról.

A maros-küküllői egyházkör lelkészei augusztus 2-án gyűltek össze a marosvásárhelyi egyházközség templomában. Az egyházi központot Mikó Lőrinc előadótanácsos képviselte.

Az elnöki megnyitó után Kecskés Lajos szabédi lelkész felolvasta az ünnepköszöntő előadást „A társadalmi és nemzeti, antifasiszta és antiimperialista felszabadító forradalom 40. évfordulója” címen, melyet a hallgatóság nagy figyelemmel követett. A hozzászólások rendjén a lelkészek a háború idején szerzett tapasztalataikról és az azóta eltelt négy évtized új társadalmát építő munkájáról beszéltek. Kiemelték Nicolae Ceaușescu államelnök döntő szerepét, fáradságot nem ismerő tevékenységét, mellyel

nap mint nap irányítja és vezeti az országot a jobb és egyre boldogabb jövő felé.

Kolcsár Sándor esperes felszólalásában rámutatott arra, hogy „Augusztus 23” a nyers erő leküzdésének jelképe és az új társadalmi rend kiindulópontja. Felidézve a háború okozta nyomort, meg kell jelölnünk feladatunkat a mában. Az egyháznak és a lelkésznek szolgálatot kell vállalnia a hívek békés, harmonikus életéért. Nagy Ferenc segesvári lelkész kiemelte, hogy feladatunk a béke és a haladó hagyományok megőrzése. Török Elek nyárádgálfalvi lelkész az utóbbi negyven év és napjaink életbevágó feladatának tartja a béke megővését és az atomháború veszélyének elhárítását. Andorkó Ferenc bözödi és Kovács Sándor magyarzsákodi lelkészek a második világháború borzalmait csak az idősebb generációktól, a tájékoztatási eszközök által és az irodalomból ismerik, személyes tapasztalatuk nincs, mint az előttük felszólalóknak. Meggyőződésük szerint csak a szocialista társadalom, melynek építésén dolgozik egész népünk, tudja megoldani korunk nagy kérdéseit, mindenkinek a maga munkahelyén kell megmutatnia, hogy békét akar és nem háborút. Az előadáshoz még hozzászólt Kiss Károly medgyesi és Pál Ádám haranglábi lelkész.

Utolsóként Mikó Lőrinc előadótanácsos, az egyházi központ képviselője összefoglalta az elhangzottakat, és megállapította, hogy Augusztus 23 negyvenedik évfordulóját lelkészeink határozott elkötelezettséggel és őszinte hazafias érzésekkel fogadják. Gondolatainkat a múltból a ma és holnap feladataira fordítjuk, melyben virágzó hazánk minden területén elért sikereit Nicolae Ceaușescu államelnök úr, a nagy hazafi, odaadó, fáradhatatlan, kormeghatározó tevékenységének köszönhetjük.

Az ünnepi gyűlés résztvevői táviratot küldtek Nicolae Ceaușescu államelnök úrnak.

Székelyudvarhelyen augusztus 5-én gyülekeztek a székelykeresztúr-udvarhelyi egyházkör lelkészei megünnepelni országunk története kiemelkedő eseményének negyvenedik évfordulóját. Az ünnepköszöntő előadás alkalmat adott a résztvevőknek arra, hogy hozzászólásaikban elmondják a nagy történelmi évfordulóhoz kapcsolódó gondolataikat, kifejezésre juttassák érzéseiket.

A felszólalók sorát Báró József esperes nyitotta meg. Hozzászólásában elmondta, hogy felidézve a háború borzalmait, a negyven évvel ezelőtti nehézségeket, még inkább megbecsülhetjük mai életkörülményeinket, népünk nagyszerű megvalósításait. Jakab Dénes szentábrahámi lelkész megállapította: nagy fejlődést értünk el az egyházi életben is; az egyház beilleszkedett társadalmunk építő munkájába és a lelkészek tehetségük legjavát adták a kibontakozó új élethez. Botha Dénes fiatfalvi lelkész, mint egykor a hadseregbe besorolt felidézte negyven évvel ezelőtti szomorú emlékeit. Kovács István homoródújfalvi lelkész a háború után született lelkésznemzedék álláspontját körvonalazta az elhangzott előadás kapcsán.

Andrási György előadótanácsos, az egyházi központ képviselője, kiértékelve a hozzászólásokat, rámutatott az évforduló jelentőségére és felhívta a lelkészek figyelmét a méltó ünneplésre, a további fejlődést szolgáló áldozatos munkára.

A székelykeresztúr-udvarhelyi egyházkör, 1984. Augusztus 23 negyvenedik évfordulója alkalmával tartott ünnepi gyűlésből táviratot küldött Nicolae Ceaușescu államelnök úrnak, melynek szövegét Rázmán Csaba alsóboldogfalvi lelkész olvasta fel.

Brassóban tartotta ünnepi gyűlését augusztus 8-án a sepsiszentgyörgyi egyházkör lelkészkarja.

Májay Endre esperes megnyitó beszéde és Mikó Lőrinc előadótanácsos, az egyházi központ képviselője üdvözlete után a lelkészek meghallgatták az ünnepköszöntő előadást, Máthé Sándor olthévízi lelkész felolvasásában.

A gondolatébresztő előadás kapcsán Gál Jenő, nagyajtai lelkész fel-
említette a háborús évek zilált gazdasági és társadalmi állapotait és szü-
lőfaluja népének életével szemléltette. Augusztus 23. után hazánk minden
állampolgára számára egyenlő jogokat biztosítanak. Ma nincs államvallás,
és a 14 testvérelekezet egyenlő jogokat élvez. Legnagyobb feladatunk az,
hogy éberen őrökdjünk a felszabadulás után elért vívmányaink felett
és hivatásunk betöltésével, kötelességünk teljesítésével járuljunk hozzá
hazánk további fejlődéséhez, boldog, békés jövőjéhez. Dimény András
vargyasi lelkész európai távlatokban világította meg 1944. Augusztus 23.
jelentőségét, amikor is egy elavult rendszert temettünk el örökre. Részle-
tesen bemutatta Vargyas község negyven évvel ezelőtti és mai életét, ki-
emelve a változások jelentőségét. A felszólaló az őszinte szeretet érzé-
sével emlékezett meg hazánk nagyrabecsült elnökéről, akinek széleskörű,
felelősségteljes, lelkiismeretes munkássága rányomja bélyegét hazánk fej-
lődésére. Kiss Ákos sepsiszentkirályi lelkész hangsúlyozta: megemlékezé-
sünk csak akkor méltó, ha mindnyájan szilárdan elhatározzuk, hogy a ránk
háruló feladatokat becsülettel és hűséggel a jövőben is elvégezzük, hon-
polgári feladatainkat maradéktalanul teljesítjük és a híveket is ebben a
szellemben neveljük és irányítjuk. Fekete Dezső árkosi és Kotecz József
felsőrákosi lelkészek pedig kifejezésre juttatták, hogy méltók akarnak
lenni új életünk áldásos vívmányaihoz.

Mikó Lőrincz előadótanácsos összegező felszólalásában megállapította,
hogy a Sepsiszentgyörgyi egyházkör lelkészei méltóképpen fogadják ha-
zánk jelenkori történeti kiemelkedő eseményének negyvenedik évforduló-
ját és javaslatot tett egy távirat elküldésére Nicolae Ceaușescu állam-
elnök úrnak. A távirat szövegét Kiss Alpár baróti lelkész olvasta fel, me-
lyet az értekezlet résztvevői őszinte lelkesedéssel fogadtak.

A kolozs-tordai kör augusztus 20-án tartotta ünnepi gyűlését Kolozs-
váron, főtisztelendő dr. Kovács Lajos püspök elnökletével. Az ünnepkö-
szöntő előadást kiegészítették a lelkészek felszólalásaikkal, személyes él-
ményeik ismertetésével, a megújult társadalom iránti elkötelezettségük
kinyilvánításával tették méltóvá gyűlésüket az évforduló jelentőségéhez.

Szabó Dezső kolozsvár-belvárosi lelkész elmondta, hogy az egyházak-
nak is részt kell venniük az ország, a nép nagy ünnepi megmozdulásaiban.
Kiss Zoltán kövendi lelkész, mint a fasiszmus borzalmaiból átélő és az utána
következő falusi átalakulások aktív részese, méltatta államelnökünk nagy-
szerű munkáját. Lőrinczi Károly és Göncz Mihály lelkészek az új társa-
dalom eseményeinek egyes eredményeit méltatták. Székely Gergely mész-
kői lelkész szerint az elmúlt negyven esztendő eredményeit mindenki az
otthon szemszögéből értékelheti igazán. A legnagyobb változás az embe-
rek tudatában történt. Mészkon, ma románok és magyarok együtt építik
a jövő társadalmát. Benedek Sándor esperes kiemelte, hogy az elmúlt
évtizedekben sok lelkészi lakást építettek és templomot újjítottak meg
egyházunkban. Mindezek az ország által elért sikerek részei. Halmágyi
Pál bethlenszentmiklósi lelkész több mint negyven évi lelkészi és társa-

dalmi szolgálatára vetett egy pillantást, megállapítva, hogy mint lelkész törekedett hívei és faluja egész népének építő munkájában részt vállalni.

Dr. Erdő János főjegyző a gyengén fejlett agrárország fejlett ipar-mezőgazdasági országgá válásáról beszélt. A küzdelemben élen járt a munkásosztály és vezető pártja, a Román Kommunista Párt. Az egyház életében az új Szervezeti Szabályzat, új lelkészképzés, megújult teológiai felfogás és élénk külkapcsolatok jelzik a megtett út mérföldköveit. Az ország által elért sikerekért tisztelet és nagybecsülés érzéseivel gondolunk ezekben az ünnepi pillanatokban államelnökünkre.

Dr. Kovács Lajos püspök záróbeszédében beszámolt arról, hogy miként készül egyházunk és az ország a nagy történelmi évforduló megünneplésére. Az elmúlt két és fél évben meglátogatott 61 egyházközség hű tükörképe az ország általános fejlődésének. Templomaink megújulva várják az imádkozni vágyó híveket. A lelkészek teljes mértékben egyet-értének országunk politikájával, megbecsülik államelnökünk tevékenységét, útmutatásait, forradalmi felfogásának gyakorlati alkalmazását. Egyházunk és a lelkészkar nevében kifejezésre juttatta azt az óhajunkat, hogy Nicolae Ceaușescu elnök urat a közelgő XIII. Pártkongresszuson újraválasszák a Párt legmagasabb vezető tisztségébe. Végül javaslatot tett arra, hogy az évforduló alkalmából az értekezlet résztvevői az alábbi szövegű táviratot küldjék Nicolae Ceaușescu államelnök úrnak, melyet a lelkészek őszinte lelkesedéssel és együttérzéssel fogadtak:

*Nicolae Ceaușescu Öexcellenciájának,
Románia Szocialista Köztársaság elnökének*

Bukarest

A Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör lelkészei, a mai nap, 1984. augusztus 20-án Kolozsvár-Napocán, Románia társadalmi és nemzeti, antifasiszta és antiimperialista felszabadító forradalom 40. évfordulója alkalmissá tartott ünnepi gyűlésen, szívük mélyéből fakadó őszinte köszönetüket juttatják kifejezésre azért a lángoló, hazafias tevékenységéért, azért a ragyogó bel- és külpolitikáért és következetes békeharcért, amelyet Ön folytat és amellyel az emberiség alapvető jogait — különösen az élethez való jogát —, a népek közötti egyetértést szolgálja.

Az utóbbi négy évtized, de különösképpen a legutolsó 19 év, amióta Ön rendkívüli bölcsességgel, nagy hozzáértéssel és odaadással vezeti és irányítja népünk sorsát, magán viseli az Ön gondolkozásának és cselekvésének jegyeit, az erőteljes és megbízható munkamódszerét, hazánk történelmének legvirágzóbb korszakát jelzi.

Kifejezésre juttatva nagybecsülésünket az ország haladását elősegítő tevékenysége iránt, vállaljuk, hogy egész népünkkel együtt továbbra is munkálkodni fogunk a magunk sajátos eszközeivel drága hazánk Románia Szocialista Köztársaság felvirágoztatásáért.

*
*
*

Így készültek egyházköreinkben lelkészeink a társadalmi és nemzeti felszabadító forradalom negyvenedik évfordulójára. 1944. augusztus 23-a minőségileg új életet hozott, a fejlődés rendkívüli távlatait nyitotta meg, és ennek köszönhetjük mai fejlődő, gyarapodó életünket.

Dr. ERDŐ JÁNOS

VALLÁS ÉS EMBERSZOLGÁLAT

Az IARF* — Unitárius Világszövetség — tokiói kongresszusának nagy érdeklődést kiváltó témája „Vallásos út a békéhez; keleti kezdeményezés, nyugati válasz“** volt. A sokoldalú tanácskozáson nem csupán egyházi vagy teológiai kérdésekről volt szó, hanem elsősorban olyan problémákról, mely az egész emberiség ügye: a béke. A nagygyűlés célja volt, hogy a résztvevők betekintést szerezzenek a békével konfrontálódó problémákba, gyakorlati módokat és eszközöket keressenek, melyekkel a vallásos emberek hozzájárulhatnak a béke megerősítéséhez. Egyben alkalmat kívánt nyújtani arra is, hogy a jelenlevők dialógust folytassanak vallásuk hasonlatosságairól és különbözőségeiről, hogy a kölcsönös megértés és barátság elmélyítésével hatékonyabban együttműködhesenek az emberiség békés jövőjének biztosítása érdekében. A kongresszus munkálataiban három elv érvényesült:

- a) a különféle vallási tapasztalatok és teológiai felfogások szabad kifejezése;
- b) a vallás, mint a tanítás, gyakorlat és társadalmi felelősség összessége;
- c) a béke, mint lényegében egy belső — lelki — és egy külső — társadalmi — állapot egysége.

I. *„Vallásos eszmék és alapelvek; út az üdvözüléshez, a teljességhez“* címen a kongresszus témájának antropológiai alapvetését végezte el az IARF 1. számú munkacsoportja.

1. *Ki és milyen az ember?*

A tanácskozás kulcskérdése az ember volt, akinek lényegét elfogulatlanul keresték egyéni adottságaiban, történeti fejlődésében és közösségi mivoltában. Az antropológiai hangsúly azon az elven alapult, hogy a földi lét középpontjában az ember áll, reá való tekintettel kell rendezni minden más kérdést.

A hit szempontjából az ember a lét síkján „Isten képmása“, amennyiben szellemiségében hasonló Teremtőjéhez. Ez az alapadottság különbözőteti meg a többi élőlényektől. Az emberek különbség nélkül mind egyenlők Isten előtt és nyitottak az isteni célok befogadására. Isten gyerme-

---

* „International Association for Religious Freedom“ rövidítése.

** „Religious Path to Peace; Eastern Initiative and Western Response“.